

Хрустіков Є.Ю., студент 5 курсу
навчально-наукового інституту
права та психології Національної
академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент
кафедри господарсько-правових

дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент **Котирло О.О.**

ПРАВОВІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

У результаті здійснення організаційно-правових заходів суб'єктами бюджетного контролю виявляється значна кількість порушень, учинених учасниками бюджетного процесу. Наслідком скоєння таких деліктів у багатьох випадках є не лише застосування щодо розпорядників та одержувачів бюджетних коштів заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, передбачених статтею 117 Бюджетного кодексу України, але й притягнення відповідних посадових осіб до адміністративної відповідальності, що відповідає принципу «міжгалузевого характеру відповідальності за порушення бюджетного законодавства»

Учасниками бюджетного процесу Бюджетний кодекс України вважає органи, установи та посадових осіб, наділених бюджетними повноваженнями (правами та обов'язками з управління бюджетними коштами). У статті 116 Бюджетного кодексу України передбачено, що порушенням бюджетного законодавства визнається порушення учасником бюджетного процесу встановлених Бюджетним кодексом України чи іншим бюджетним законодавством норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання. За такі порушення до юридичних осіб застосовуються заходи впливу (зупинення операцій з бюджетними коштами, призупинення або зменшення бюджетних асигнувань, безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів та інші), які характеризуються як заходи фінансово-правового примусу. Відповідно до статті 121 Бюджетного кодексу України порушення бюджетного законодавства, вчинене розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів, може бути підставою для притягнення до відповідальності згідно з законами України його керівника чи інших відповідальних посадових осіб, залежно від характеру вчинених ними діянь тягнуть за собою адміністративну відповідальність відповідно до статті 164 «Порушення бюджетного законодавства» кодексу України про адміністративні правопорушення.

Така ситуація зумовлює необхідність активізації досліджень права на захист (оскарження) та інших процесуальних прав учасників бюджетного процесу у цих видах проваджень.

Зокрема, особа (учасник бюджетного процесу), яка притягається до адміністративної відповідальності, має право:

- ознайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання;
- під час розгляду справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати

рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою здійснюється провадження;

- оскаржити постанову у справі.

Інші елементи права на захист - бути присутнім представнику розпорядника чи одержувача бюджетних коштів при розгляді справи; користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права при розгляді справи.

Основні проблеми реалізації права на оскарження рішення про застосування заходу впливу виникають у зв'язку з дотриманням вимог щодо строків звернення до адміністративного суду.

Такий стан нормативно-правового регулювання прав учасників бюджетно-деліктного провадження зумовлює необхідність унесення змін до Бюджетного кодексу України або прийняття окремого законодавчого акта, який би поряд із регламентацією основних засад, організації та стадій бюджетно - деліктного провадження, визначив перелік і способи реалізації прав юридичних осіб, щодо яких застосовуються заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.